

ADVIES VOOR RICHTLIJNEN
MILIEU-EFFECTRAPPORT
GRONDWATERWINNING ALBLASSERWAARD
EN VIJFHEERENLANDEN

CIP GEGEVENS KONINKLIJKE BIBLIOTHEEK, DEN HAAG

Advies

Advies voor richtlijnen milieu-effectrapport grondwaterwinning in de
Alblasserwaard en de Vijfheerenlanden / [Commissie voor de Milieu-
effectrapportage ; voorz. H. Cohen]. - Utrecht:

Commissie voor de Milieu-effectrapportage

ISBN 90-71887-44-8

SISO 614.62 UDC [504.05:628.11.036] (492.61)

Trefw.: milieu-effectrapportering ; Alblasserwaard /
milieu-effectrapportering ; Vijfheerenlanden / waterwinning;
Alblasserwaard.

commissie voor de milieu-effectrapportage

Aan het College van Gedeputeerde
Staten van de Provincie Zuid-
Holland
Postbus 90602
2509 LP 's-GRAVENHAGE

uw kenmerk

210299/1

onderwerp

Advies voor richtlijnen
MER Grondwaterwinning in de
Alblasserwaard/Vijfheerenlanden

uw brief

24.08.87

ons kenmerk

U418-87/Hu/154-39

utrecht,

30 oktober 1987

Met bovenvermelde brief verzocht U de Commissie voor de milieu-effectrapportage advies uit te brengen over de richtlijnen voor de inhoud van het milieu-effect-rapport (MER) inzake het onderzoek naar locatie(s), diepte, omvang en fasering van een mogelijke uitbreiding van de grondwaterwinning in de Alblasserwaard en de Vijfheerenlanden en de besluitvorming over een onttrekkingsvergunning ex Grondwaterwet.

Hierbij bied ik U het advies van de Commissie aan, overeenkomstig artikel 41n, eerste lid van de Wet algemene bepalingen milieuhygiëne (Wabm). Voor de inhoud verwijs ik korthedshalve naar de samenvatting.

Gaarne vraag ik uw speciale aandacht voor de volgende punten:

1. Integenstelling tot de besluitvorming over de vergunningverlening ingevolge de Grondwaterwet, is het locatiekeuze-onderzoek dat aan de vergunningaanvraag vooraf gaat niet mer-plichtig (Besluit milieu-effectrapportage, Stb. 1987, 278). De Provinciale Staten hebben er bij de vaststelling van het Grondwaterplan in november 1986 op aan gedrongen het provinciale onderzoek op vrijwillige basis aan een mer-procedure te onderwerpen. Een en ander betekent dat het onderzoek in het kader van het MER uiteen valt in twee fasen, waartussen een beslismoment ligt:
 - een globaal regionaal onderzoek naar geschikte locaties, met inbegrip van diepte en omvang;
 - een gedetailleerd onderzoek naar de geselecteerde alternatieven met het oog op de vergunningaanvraag.

De Commissie wil U wijzen op het beleidsmatige karakter van voornoemd beslismoment, dat tijdens het opstellen van het MER komt te vallen. Het zou in de geest van de m.e.r. zijn om, nu U het locatieonderzoek onderdeel van de procedure hebt gemaakt, hierover op basis van de aangedragen informatie in het MER- mogelijk via een rapportage in twee stappen - een besluit te nemen. Mocht U daarentegen de voorkeur geven aan een gecombineerde besluitvorming op basis van één geïntegreerd MER, dan wil de Commissie U adviseren te overwegen verschillende vergunningaanvragen te doen opstellen voor de verschillende in

beeld zijnde alternatieven. In de besluitvorming kan dan tegelijkertijd besloten worden over locatie(s) en vergunningaanvragen, waarbij niet meer in het geding zijnde aanvragen automatisch komen te vervallen.

2. De Commissie constateert dat de territoriale indeling van productiebedrijven in Uw provincie van invloed is op het voor dit onderzoek in aanmerking komende studiegebied. In het bijzonder gaat het hier dan om de noordelijke Lek-oever, die niet behoort tot het voorzieningsgebied van het Drinkwaterleidingbedrijf De Alblasserwaard en Vijfheerenlanden (A & V) en ook buiten het gebied van dit bedrijf zal vallen als haar fusieplannen met het Regionaal Energiebedrijf Dordrecht en het Gemeentelijk Waterleidingbedrijf Vianen doorgang zouden vinden. De Commissie adviseert het studiegebied uit te breiden met de noordelijke Lek-oever.
3. De Commissie heeft onduidelijkheden geconstateerd over de getalsmatige aspecten van de voorgenomen activiteit. In de Startnotitie wordt een behoefte aan grondwater uit de Alblasserwaard en de Vijfheerenlanden genoemd van 5 mln³ in 1995, 16 mln m³ in 2000 en 25 mln m³ in 2010, boven de huidige winningen. Hierbij is het in procedure zijnde project Langerak reeds betrokken (blz.6). In de notitie "Onderzoek grondwaterwinmogelijkheden Alblasserwaard en Vijfheerenlanden", uitgereikt tijdens het werkbezoek van de Commissie aan het Waterleidingbedrijf op 8 september j.l., wordt echter vermeld, dat bij de noodzaak tot uitbreiding van de totale productie met 25 mln m³ in 2010, de productie van het pompstation Langerak niet is verdisconteerd. Meer in het algemeen is de bestaande situatie van de grondwaterwinning in het studiegebied complex. Naast de in procedure zijnde vergunningaanvraag voor het pompstation Langerak (6 mln m³), is er een proefvergunning voor het pompstation Lexmond (2 mln m³). Het nul-alternatief kan dan ook op verschillende wijzen worden geïnterpreteerd: al dan niet definitief vergunde productiecapaciteit en geïnstalleerde technische productiecapaciteit. De Commissie heeft deze twee mogelijkheden als varianten in het advies opgenomen, waarbij ten aanzien van Langerak in het nul-alternatief de hoeveelheden kunnen worden meegenomen voorzover en voorzoveel deze zijn vergund in de definitieve vergunning.
4. De Commissie heeft in deze fase van de m.e.r.-procedure geen contact gezocht met de Technische Commissie Grondwater Beheer (TCGB), die in het kader van de procedure van de vergunningverlening ingevolge de Grondwaterwet een rol heeft. De afstemming van de advisering van beide Commissies tijdens de toetsingsfase behoeft echter nog nadere aandacht.

De Commissie hoopt met dit advies een constructieve bijdrage te hebben geleverd aan de totstandkoming van het milieu-effectrapport en de besluitvorming over dit onderdeel van de drinkwatervoorziening in Zuid-Holland. Ze zal graag vernemen hoe U gebruik zult willen maken van haar aanbevelingen voor de inhoud van het MER.

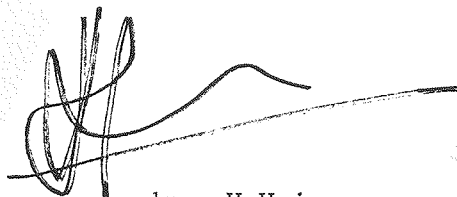

dr. H. Cohen,
Voorzitter

ADVIES VOOR RICHTLIJNEN MILIEU-EFFECTRAPPORT
GRONDWATERWINNING ABLASSERWAARD/VIJFHEERENLANDEN

Advies op grond van artikel 41 n, eerste lid van de Wet van 23 april 1986 tot uitbreiding van de wet algemene bepalingen milieuhygiëne (Regelen met betrekking tot milieu-effectrapportage) inzake de richtlijnen voor de inhoud van het milieu-effectrapport ten behoeve van het onderzoek naar locatie(s), diepte, omvang en fasering van een mogelijke uitbreiding van de grondwaterwinning in de Ablasserwaard/Vijfheerenlanden en de besluitvorming over een onttrekkingsvergunning ex Grondwaterwet.

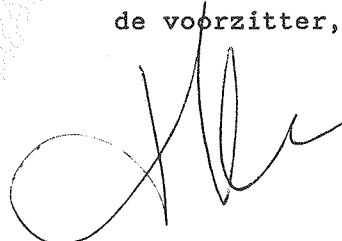
Uitgebracht aan Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland door een werkgroep van de Commissie voor de milieu-effectrapportage.

de secretaris,

drs. H. Huisman

de voorzitter,

dr. H. Cohen

Utrecht, 30 oktober 1987

INHOUDSOPGAVE

	<u>Pagina:</u>
1. INLEIDING	1
2. SAMENVATTING VAN HET ADVIES	3
3. VORM EN PRESENTATIE VAN HET MER	6
4. PROBLEEMSTELLING EN DOELEN	7
5. BESCHRIJVING VAN DE VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN DE REDELIJKERWIJS IN BESCHOUWING TE NEMEN ALTERNATIEVEN	9
5.1 De voorgenomen activiteit	9
5.2 Alternatieven	9
5.3 Nul-alternatief	10
5.4 Eerste selectie van alternatieven	10
5.5 Combinatiewinning	12
5.6 Calamiteiten-alternatief	12
5.7 Nadere milieu-beschermende maatregelen	13
5.8 Het alternatief waarbij de beste bestaande mogelijkheden ter bescherming van het milieu worden toegepast	13
6. TE NEMEN EN EERDER GENOMEN BESLUITEN	14
7. BESTAANDE TOESTAND VAN HET MILIEU EN DE TE VERWACHTEN ONTWIKKELING VAN DAT MILIEU	15
8. BESCHRIJVING VAN DE GEVOLGEN VOOR HET MILIEU	16
8.1 Algemeen	16
8.2 Mate van detail bij de gevolgen per milieu- aspect	17
8.3 Geomorfologie, bodem en grondwater	17
8.4 Oppervlaktewater	18

	<u>Pagina:</u>
8.5 Flora, vegetatie, fauna en natuurgebieden	18
8.6 Landschap, archeologische en cultuurhistorische objecten	18
8.7 Volksgezondheid	18
8.8 Indirecte gevolgen en gevolgen van secundaire activiteiten	19
9. VERGELIJKING VAN DE ALTERNATIEVEN	20
10. OVERZICHT VAN LEEMTEN IN KENNIS EN INFORMATIE	20
11. SAMENVATTING VAN HET MER	20

BIJLAGEN

1. Openbare bekendmaking van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland omtrent milieu-effectrapportage over het locatieonderzoek en de besluitvorming over de vergunningverlening ex Grondwaterwet in de Staatscourant van 26 augustus 1987.
2. Brief van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland aan de Commissie voor de milieu-effectrapportage van 24 augustus 1987 met verzoek om advies.
3. Samenstelling van de werkgroep van de Commissie voor de milieu-effectrapportage.
4. Lijst van ingekomen reacties.
5. Schematische voorstelling van de Combinatiewinning en het Calamiteitenalternatief (Figuur 1).

1. INLEIDING

De voorgenomen activiteit betreft een onderzoek naar locatie(s), diepte, omvang en fasering van een mogelijke uitbreiding van de grondwaterwinning in de Alblasserwaard/Vijfheerenlanden en de besluitvorming over een onttrekkingsvergunning ex Grondwaterwet. De uitbreiding van de grondwaterwinning dient niet ter dekking van de behoefte in het eigen voorzieningsgebied van het Drinkwaterleidingbedrijf De Alblasserwaard en Vijfheerenlanden (A & V N.V.), maar is bestemd voor de conform het provinciale lange termijn beleid noodzakelijke veiligstelling van de drinkwatervoorziening in Zuid-Holland.

In het Besluit milieu-effectrapportage (Stb. 1987, 278) is de vergunningverlening ingevolge de Grondwaterwet mer-plichtig gesteld, indien de jaarlijks te onttrekken of te infiltreren hoeveelheid water 5 miljoen kubieke meter of meer bedraagt. Het locatieonderzoek dat aan de vergunningaanvraag vooraf gaat is niet mer-plichtig. De Provinciale Staten hebben er bij de vaststelling van het Grondwaterplan in november 1986 op aan gedrongen dat het provinciale onderzoek op vrijwillige basis een mer-procedure zou doorlopen. Een en ander betekent dat het onderzoek in het kader van het MER uiteen valt in twee fasen, waartussen een beslismoment ligt:

- een globaal regionaal onderzoek naar geschikte locaties, met inbegrip van diepte en omvang;
- een gedetailleerd onderzoek naar de geselecteerde alternatieven met het oog op de vergunningaanvraag.

Voor het locatie-onderzoek is formeel het provinciaal bestuur zowel initiatiefnemer als bevoegd gezag. Voor de vergunningverlening is het Drinkwaterleidingbedrijf A & V NV initiatiefnemer en Gedeputeerde Staten bevoegd gezag.

Op 31 augustus 1987 is de procedure van de milieu-effectrapportage (m.e.r.) van start gegaan ten behoeve van het locatieonderzoek en de besluitvorming over de vergunningverlening ex Grondwaterwet. De regels met betrekking tot milieu-effectrapportage zijn neergelegd in de Wet tot uitbreiding van de Wet algemene bepalingen milieuhygiëne van 23 april 1986, Regelen met betrekking tot milieu-effectrapportage, Staatsblad 211. De bekendmaking van de start van de milieu-effectrapportage (m.e.r.) vond plaats in de Staatscourant van 26 augustus (bijlage 1). Per brief van 24 augustus 1987 (bijlage 2) verzochten Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland de Commissie voor de m.e.r. om overeenkomstig de bepalingen van de wet inzake m.e.r. te adviseren over de richtlijnen met betrekking tot de inhoud van het door de initiatiefnemer op te stellen milieu-effectrapport (MER).

Het onderhavige advies is opgesteld door een werkgroep uit de Commissie voor de m.e.r. De samenstelling van deze werkgroep is gegeven in bijlage 3. De werkgroep treedt op namens de Commissie voor de m.e.r. en wordt daarom verder in dit advies "de Commissie" genoemd. De Commissie vergaderde op 29 september, 13 en 27 oktober 1987. In de laatste vergadering werd de tekst van dit advies vastgesteld. Op 8 september 1987 bracht de Commissie een werkbezoek aan het studiegebied ten einde nade-

re informatie te verkrijgen over de verschillende aspecten van de voorgenomen activiteit. Vertegenwoordigers van de Commissie, het bevoegd gezag en de initiatiefnemer wisselden op 23 oktober 1987 van gedachten naar aanleiding van een tussentijds concept-advies.

In totaal zijn 7 reacties op de Startnotitie via het College van G.S. ontvangen (zie bijlage 4). Voor zover deze reacties betrekking hebben op milieu-aspecten werden zij in dit advies verwerkt. Waar zulks expliciet het geval is, wordt in de tekst door middel van een voetnoot naar de betreffende reactie verwezen.

Het doel van het advies van de Commissie is de milieu-aspecten van de voorgenomen grondwaterwinning in de Alblasserwaard/Vijfheerenlanden en van de alternatieven daarvoor af te bakenen en de gewenste inhoud van het MER aan te geven.

In de volgende hoofdstukken worden de belangrijkste vragen en aandachtspunten genoemd waarop het MER volgens de Commissie ten behoeve van de besluitvorming antwoord zal moeten geven dan wel zal moeten ingaan. Hierbij zijn de inhoudseisen voor een MER volgens artikel 41 j van de wet inzake m.e.r. gevolgd. In de hiernavolgende hoofdstuk 2 is de inhoud van het onderhavige advies samengevat.

2. SAMENVATTING VAN HET ADVIES

Inleiding (hoofdstuk 1)

Ten behoeve van het onderzoek naar locatie(s), diepte, omvang en fasering van een mogelijke uitbreiding van de grondwaterwinning in de Alblasserwaard/Vijfheerenlanden en de besluitvorming over een onttrekkingsvergunning ex Grondwaterwet wordt milieu-effectrapportage uitgevoerd. Het doel van het onderhavige advies van de Commissie m.e.r. is de milieu-aspecten van de voorgenomen grondwaterwinning en de alternatieven daarvoor af te bakenen en de gewenste inhoud van het door de Provincie en het Drinkwaterleidingbedrijf A & V op te stellen milieu-effectrapport aan te geven.

Het advies van de Commissie is opgezet in volgorde van de onderwerpen welke een milieu-effectrapport tenminste moet bevatten volgens artikel 41j van de wet inzake milieu-effectrapportage (Staatsblad 1986, 211). De belangrijkste punten van dit advies zijn hierna samengevat in de vorm van een aantal vragen en punten waarop het milieu-effectrapport ten behoeve van de besluitvorming antwoord zal moeten geven.

Vorm en presentatie van het milieu-effectrapport (hoofdstuk 3).

- Het MER kan worden opgesteld als afzonderlijk document of als onderdeel van de vergunningaanvraag ex Grondwaterwet. In het laatste geval dient de herkenbaarheid van het MER-gedeelte gewaarborgd te worden.
- De inhoud van het MER zal zo objectief mogelijk moeten zijn en moeten worden gericht op de bij de betrokkenen levende vragen.

Probleemstelling en doelen (hoofdstuk 4).

Welke knelpunten worden gezien met betrekking tot de toekomstige drink- en industriewatervoorziening in Zuid-Holland? Welke ruimtelijke en kwantitatieve beleidsuitgangspunten zijn gehanteerd voor de veronderstelde vraag naar drink- en industriewater (overheidsbesluiten, beleidsvoornemens, scenario's)? Is bij de berekening van het tekort van 25 mln m³ per jaar in 2010 de productien van het pompstation Langerak, waarvoor een vergunning-aanvraag is ingediend van 6 mln m³ per jaar, wel of niet meegeteld? Welke bijdrage wordt verondersteld van andere bronnen (Waterleidingbedrijf van de gemeente Rotterdam, oppervlaktewater-infiltratie in de duingebieden) en welke bestaande grondwaterwinningen worden beeindigd?

Bovenstaande vragen dienen zo concreet en kwantitatief mogelijk te worden beantwoord.

De activiteit en de alternatieven (hoofdstuk 5).

De voorgenomen activiteit, ofwel het voorkeursalternatief van de initiatiefnemers, dient alle (deel)-aspecten als plaats(en), omvang, diepte en fasering van de voorgenomen winning, zowel met betrekking tot de aanleg als exploitatie, nauwkeurig te beschrijven. Welke milieubescherpende maatregelen worden hierbij getroffen?

Als alternatieven komen hiernaast tenminste de volgende voor een volwaardige uitwerking in aanmerking:

- Het nul-alternatief, met twee varianten, te weten:

- * een benutting van de capaciteit van de definitieve vergunningen in de Alblasserwaard en de Vijfheerenlanden;
 - * een benutting van de geïnstalleerde technische productiecapaciteit in de Alblasserwaard en de Vijfheerenlanden;
- Het pompstation Langerak kan in het nulalternatief worden meegenomen voorzover en voorzoveel in de definitieve vergunning is aangegeven.
- Het milieu-vriendelijk alternatief, waarbij optimaal rekening is gehouden met de diverse milieu-criteria en nadere milieubescherpende maatregelen;
 - De combinatiewinning van diep grondwater en oevergrondwater met een overdimensionering van de som van de productie-capaciteit van beide methoden om flexibel in te kunnen spelen op milieu-bedreigende situaties;
 - Het calamiteiten-alternatief, waarbij de maximale mogelijkheden van het gebied in geval van calamiteiten worden benut;
 - Bouwstenen voor de alternatieven zijn:
 - * bestaande en nieuwe locaties;
 - * diepte (welke watervoerende lagen worden aangesproken);
 - * omvang per locatie (de benodigde 25 mln. m³ kan worden betrokken uit één of meerdere winlocaties);

Besluitvorming (hoofdstuk 6).

- Hoe zal de besluitvorming over de activiteit verlopen en met betrekking tot welk besluit wordt het MER opgesteld? Welke procedure en welk tijdplan worden daarbij gevolgd?
- Welke reeds genomen besluiten, beleidsvoornemens of beleidsuitspraken stellen randvoorwaarden of beperkingen aan de besluitvorming? Er dient een overzicht te worden geboden van de vastgestelde en in uitvoering zijnde plannen in het studiegebied.
- Welke andere besluiten zullen nog moeten worden genomen om de voorgenomen grondwaterwinning te realiseren?

Het bestaande milieu (hoofdstuk 7).

- De omvang van het studiegebied varieert per milieu-aspect en omvat die gebieden waar meetbare of bespeurbare milieu-veranderingen kunnen worden verwacht ten gevolge van de uitvoering van de voorgenomen activiteit en alternatieven daarvan.
- De bestaande toestand van het milieu dient beschreven te worden voor zover die toestand van belang is voor de voorspelling van de te verwachten milieu-effecten.
- De volgende milieu-aspecten verdienen bij dit onderdeel van het MER de aandacht: bodem, grondwater (met name peil, kwaliteit en stroming), oppervlaktewater, flora, vegetatie en fauna (m.n. water-, moeras- en weidevogels).

Milieu-gevolgen (hoofdstuk 8).

De gevolgen voor het milieu van de alternatieven dienen zoveel mogelijk in hun onderlinge samenhang, ook met andere relevante plannen, zichtbaar gemaakt te worden. De gevolgen voor het milieu dienen bij voorkeur kwantitatief en verifieerbaar te worden gepresenteerd. Welke voorspellingsmethoden en -modellen zijn gebruikt? De volgende milieu-aspecten verdienen daarbij prioriteit:

- bodem en grond- en oppervlaktewater

- flora, vegetatie en fauna en in het bijzonder bescherming van gebiedscategorieën van het Rijksbeleid t.a.v. natuurbescherming
- bescherming van waterwingebieden cq kwaliteit van de grondstof.

Vergelijking van de alternatieven (hoofdstuk 9).

Indien mogelijk zal op controleerbare wijze een oordeel over de gezamenlijke (milieu-)effecten van de diverse alternatieven en varianten worden gegeven, opdat de beste oplossing of betere oplossingen in het licht van de doelstellingen worden aangewezen. Voor de twee fasen van het onderzoek zal afzonderlijk over de voorkeursvolgorde van de alternatieven moeten worden gerapporteerd door de initiatiefnemer van betreffende fase. Deze eigen voorkeur van respectievelijk de provincie en het waterleidingbedrijf, dient gemotiveerd aangegeven te worden.

Leemten in kennis en informatie (hoofdstuk 10).

- Welke leemten in kennis en informatie bestaan er nog? Welke onzekerheden zijn er ten aanzien van de gebruikte gegevens, de gebruikte voorspellingsmethoden en de te verwachten milieu-gevolgen? Welke leemten in kennis zijn gebleven over de bestaande toestand van het milieu en over de geohydrologische relaties?
- Wat is het belang van deze leemten in kennis voor de besluitvorming?
- Zullen er voorbereidingen worden getroffen om de werkelijk optredende gevolgen voor het milieu te kunnen meten (evalueren) en zonodig te corrigeren na realisering van de activiteit?

Samenvatting van het milieu-effectrapport (hoofdstuk 11).

De kern van alle hoofdonderdelen van het MER zal duidelijk en overzichtelijk moeten worden geresumeerd in een als zodanig herkenbare samenvatting.

3. VORM EN PRESENTATIE VAN HET MER

- 3.1 Het MER zal de wenselijkheid, de doelen en de gevolgen voor het milieu van de voorgenomen grondwaterwinning, de mogelijke locaties en de hierbij redelijkerwijs in beschouwing te nemen alternatieven en varianten kernachtig dienen te behandelen. Dit zal enerzijds een objectieve afweging van de milieu-aspecten bij de besluitvorming mogelijk maken en anderzijds er toe bijdragen de gevolgen voor het milieu voor alle betrokkenen inzichtelijk te maken.
- 3.2 Het MER kan deel uit maken van een document van een bredere strekking. Het MER zal hierin afzonderlijk herkenbaar moeten zijn. Dit kan o.a. gerealiseerd worden door een behandeling in hoofdstukken van die onderdelen die een MER tenminste moet bevatten volgens de systematiek van artikel 41 j van de wet inzake m.e.r.
- 3.3 In het MER moeten keuze-elementen (criteria en uitgangspunten), die bepalend zijn geweest bij de opstelling ervan, duidelijk naar voren worden gebracht.
- 3.4 Het MER moet voorzien zijn van een samenvatting, die goed is afgestemd op de inhoud.
- 3.5 Onderbouwende informatie kan in bijlagen behorende tot het MER worden opgenomen. Daartoe kunnen ook behoren een verklarende begrippenlijst, een lijst van gebruikte afkortingen, een overzicht van onderzoek dat verricht is t.b.v. de voorgenomen grondwaterwinning en een literatuurlijst.

4. PROBLEEMSTELLING EN DOELEN

4.1 In het MER dient een duidelijke beschrijving van de probleemstelling en van de doelen te worden gegeven als onderbouwing van het voornemen tot uitbreiding van de grondwaterwinning in de Alblasserwaard/Vijfheerenlanden, als bijdrage aan de veiligstelling van de drinkwatervoorziening in Zuid-Holland tot 2010.

Het provinciale beleid is gebaseerd op het Integraal Onderzoek Drinkwatervoorziening Zuid-Holland (I.O.D.Z.H.), dat is afgerond in 1984. Op basis hiervan is een nota Lange termijn beleid drink- en industriewatervoorziening Zuid-Holland opgesteld (november 1985) met als belangrijke conclusies

1. De capaciteit van de oppervlakte-infiltratie in het Zuid-Hollandse Duingebied moet geleidelijk dalen tot 60 mln. m³/jr.
2. De overcapaciteit van de Rotterdamse zuiveringsinstallaties moet worden benut.
3. Grondwater in de Alblasserwaard en Vijfheerenlanden en oevergrondwater langs de Lek moeten een belangrijker rol gaan spelen in de veiligstelling van de drinkwatervoorziening van Zuid-Holland als geheel.

Hierbij lopen 1. en 2. in elkaar over en wordt (oever)grondwater pas ingezet wanneer de overcapaciteit van Kralingen is benut. Deze elementen worden niet beïnvloed door het in de toekomst te nemen besluit over diepinfiltratie. Zowel in een toekomst met diepinfiltratie als zonder dienen bovengenoemde essentiële elementen tot uitvoering te worden gebracht. (zie blz. 16 Lange Termijn-Beleid Drink- en Industriewater). In november 1986 is het Grondwaterplan Zuid-Holland vastgesteld waarin bovengenoemde hoofdlijnen van beleid zijn herhaald. Dit plan dient als toetsingskader voor door Gedeputeerde Staten te nemen beslissingen op vergunningaanvragen. Ook al heeft het plan geen directe rechtsgevolgen, toch staat het Provinciaal beleid in grote trekken vast. Van de zijde van de provincie is als aanvulling en toelichting op bovenstaande beleidsuitgangspunten naar voren gebracht dat overcapaciteit van het Rotterdamse oppervlaktewaterbedrijf vooral zal worden aangewend voor de aansluiting van tuiniersbedrijven in het Westland (ad 2.), terwijl het grondwater in de Alblasserwaard en de Vijfheerenlanden tevens zal dienen als buffervoorraad bij calamiteiten (ad 3.).

De m.e.r.-plicht voor de voorgenomen activiteit heeft betrekking op de vergunningverlening. Op vrijwillige basis heeft de Provincie de locatiekeuze in de m.e.r.-procedure opgenomen. Er is niet beoogd het hele voorgaande traject van het formuleren van de beleidsuitgangspunten nog eens te herhalen. De geformuleerde alternatieven in dit advies hebben dan ook niet betrekking op de afweging tussen infiltratie in de duinen, uitbreiding van oppervlaktewaterwinning of grondwaterwinning, maar op locatie- en uitvoeringsalternatieven voor de grondwaterwinning in de Alblasserwaard/Vijfheerenlanden. Wel dient bij de probleemstelling in het MER te worden aangegeven of de capaciteit van het oppervlaktewaterbedrijf van Rotterdam volledig is benut en op welke termijn diepinfiltratie in de duinen een alternatief zou kunnen gaan vormen.

- 4.2 Ten aanzien van het algemeen belang van de drinkwatervoorziening zal de probleemstelling aandacht moeten besteden aan de volgende vragen. Welke harde (en zo mogelijk kwantitatieve) beleidsuitgangspunten van de provincie zijn vastgelegd als basis voor de veronderstelde drink- en industriewaterbehoefte, respectievelijk voor het voornemen tot uitbreiding van de grondwaterwinning? Welke scenario's zijn gehanteerd voor de ontwikkeling van de vraag? Welke autonome groei van de vraag is verondersteld in het voorzieningsgebied van de A & V? Is de vergunningaanvraag van Langerak wel of niet verdisconteerd bij de berekening van het tekort van 25 mln.m³ in 2010? Welke bijdrage van de verschillende bronnen is voor de drinkwatervoorziening van Zuid-Holland voor de jaren 1995, 2000 en 2010 verondersteld:
- oppervlaktewaterwinning met bovengrondse opslag (Rotterdam-Biesbosch);
 - oppervlakteinfiltratie in het Zuid-Hollandse duingebied;
 - diepinfiltratie van oppervlaktewater in polder- of duingebieden;
 - oevergrondwater en/of diepe grondwaterwinning in de Alblasserwaard en Vijfheerenlanden;
 - bestaande grondwaterwinningen in Zuid-Holland.
- Welke bestaande winningen zullen worden beëindigd of verminderd en waarom? Over welke vergunningaanvragen moet op korte termijn nog worden beschikt? In welke mate worden veiligheidsrisico's voor calamiteiten verminderd?
- 4.3 Zijn ontwikkelingen op nog langere termijn aan te geven? Welke veronderstellingen worden hierbij gehanteerd en welke variabelen? Het kan gewenst zijn dat in het MER modellen met een hoge en lage vraag worden opgesteld in relatie tot de reeks van mogelijke alternatieven om de problemen te voorkomen of te verminderen waarvoor ook de voorgenomen activiteit is bedoeld. Ook hier dienen feiten, veronderstellingen, wensen en de invloed van de realisatie van het voornemen zuiver tot uitdrukking te worden gebracht.
- 4.4 In het MER mogen de doelen niet zo beperkt worden geformuleerd, dat alternatieven, die technisch of economisch minder aantrekkelijk maar voor het milieu wel gunstig zijn, op voorhand worden uitgesloten. Daarbij dient niet uitsluitend gedacht te worden aan het vermijden of zoveel mogelijk beperken van de hinder en de schade voor het menselijk woon- en leefniveau, het natuurlijk milieu en het landschap, maar ook aan de bevordering van de kwaliteiten van het milieu.
- 4.5 Aan de hand van de formulering van de doelen dienen concrete beoordelingscriteria te worden aangegeven waaraan de alternatieven en varianten die in het MER worden uitgewerkt, kunnen worden getoetst. Hiertoe behoren normen en streefwaarden van het milieu-beleid, drinkwaternormen (Waterleidingbesluit) en leveringsplicht (Waterleidingwet, waarin tevens is voorzien in planvorming conform het 10-jaren plan van de VEWIN)(zie ook hoofdstuk 9 van het onderhavige advies).

5. DE VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN DE REDELIJKERWIJS IN BESCHOUWING TE NEMEN ALTERNATIEVEN

5.1 De voorgenomen activiteit

5.1.1 De voorgenomen activiteit, met al zijn deel-ingrepen en -aspecten, in zowel aanleg- als exploitatiefase dient te worden beschreven; zoals alle andere zal ook dit alternatief dienen te worden opgebouwd uit de volgende bouwstenen (zie 5.4):

- locatie(s);
- omvang en diepte;
- fasering in de tijd;
- verwacht verbruikspatroon (seizoensfluctuaties etc.);
- de aanleg van gebouwen, installaties, putten, reservoirs en transportleidingen;
- de wijze van zuivering en de verwerking van het zuiveringslib;
- ontsluiting van de locatie(s);
- de aanwijzing van beschermingszones;
- beeindiging van bestaande winning (Hardinxveld)

5.2 Alternatieven

5.2.1 De keuze van de redelijkerwijs in beschouwing te nemen alternatieven en varianten moet in het MER zorgvuldig worden gemotiveerd. Dit geldt ook voor de aanduiding van het voorkeursalternatief. Welke alternatieven zijn in een eerdere fase van de voorbereiding van de besluitvorming afgevallen en waarom?

5.2.2 De keuze van de alternatieven moet gerelateerd zijn aan de probleemstelling en de doelen van het voornemen. In hoofdstuk 4 van dit advies is uiteengezet dat, naar de mening van de Commissie, de probleemstelling in belangrijke mate moet worden gericht op de keuze van alternatieve locaties en winningsmethoden met zo gering mogelijke milieu-effecten.

5.2.3 Zowel door de provincie Zuid-Holland als door de NV Drinkwaterleidingbedrijf De Alblasserwaard en Vijfheerenlanden wordt oevergrondwaterwinning ten principale als een kansrijk alternatief gezien voor (diepe) grondwaterwinning. Daarnaast is diepinfiltratie met grondwater of gezuiverd oppervlaktewater een optie in m.n. het calamiteitalternatief. In het MER dient een nadere beschouwing te worden opgenomen over de voor- en nadelen van deze typen van waterwinning. Daarbij moet in ieder geval worden ingegaan op verschillen in milieu-effecten, de kwaliteit en zuivering van het opgepompte water en de beschermingsaspecten. Hierbij ware aandacht te besteden aan hetgeen ter zake is gesteld in het Tweede Structuurschema en de Beleidsnota Drink- en Industrierwatervoorziening.

5.2.4 De behandeling van de in beschouwing te nemen alternatieven zal wat betreft diepgang en detaillering gelijkwaardig moeten zijn.

De alternatieven dienen te worden samengesteld uit de bouwstenen; locatie(s), diepte, omvang en fasering. Tenminste de volgende alternatieven

en nadere milieu-beschermdende maatregelen dienen te worden behandeld in het MER.

5.3 Nulalternatief

5.3.1 Het nulalternatief, in houdende dat geen maatregelen in de zin van uitbreiding van de grondwaterwinning in de Alblasserwaard en Vijfheerenlanden worden genomen, kan op twee wijzen worden uitgelegd. De eerste variant kan worden gebaseerd op de definitief verleende vergunningen in de Alblaserwaard en Vijfheerenlanden. Werken die al in uitvoering zijn genomen of waartoe reeds is besloten, worden afgewerkt. Proef-vergunningen (Lexmond) dienen voor de beperkte tijd waarvoor ze zijn uitgegeven (maximaal 5 jaar) te worden meegerekend en de vergunning-aanvraag voor Langerak kan worden meegenomen voorzover en voorzoveel in de definitieve vergunning is aangegeven.

Een tweede variant kan worden gebaseerd op de technische capaciteit van de bestaande installaties.

De autonome groei van de vraag in de provincie (en dus niet alleen van het voorzieningsgebied van de NV A & V) zou in beide varianten opgevangen dienen te worden met de volledige benutting van de capaciteit van het oppervlaktewaterbedrijf van Rotterdam (Kralingen).

5.3.2 Het nulalternatief dient als een redelijkerwijs in beschouwing te nemen alternatief in aanmerking te worden genomen voor uitwerking in het MER, in het licht van de uitgewerkte probleemstelling (par. 4.2 en 4.3.).

5.4. Eerste selectie van alternatieven.

5.4.1 Locatie-alternatieven.

In het MER dient te worden aangegeven welke delen van het studiegebied, in casu de Alblasserwaard en de Vijheerenlanden, op voorhand afvallen voor het winnen van (oever-)grondwater dan wel voor de aanleg van een pompstation. Hierbij spelen tenminste de volgende factoren een rol:

- aanwezigheid c.q. nabijheid van brak grondwater.
- planologische belemmeringen.

Een en ander dient nader gemotiveerd te worden in het MER en leidt tot de aanduiding van potentiëel geschikte gebieden voor het inrichten van een waterwingebied met bijkomende werken. Tezamen met de bestaande winplaatsen, voor zover te handhaven, zijn hiermee de mogelijke lokaties voor voorgenomen uitbreiding van de grondwaterwinning vastgelegd.

5.4.2 Diepte en omvang van de winning per locatie.

Behalve door de locatie worden alternatieven ook bepaald door de diepte van de winning (aangezien er verschillende watervoerende lagen kunnen worden onderscheiden) en de omvang van de onttrekking. Naar verwachting is er een relatief groot aantal alternatieven te identificeren voor de uitbreiding van de grondwaterwinning met 25 miljoen m³/jaar of een deel daarvan. Een eerste, praktische beperking van dit aantal kan worden verkregen door te werken met produktie-eenheden van bijvoorbeeld 2,5 miljoen m³/jaar voor ondiepe winningen en 5 miljoen m³/jaar voor diepe winningen.

5.4.3 Eerste weging van de locaties.

In het MER dient uit het scala van lokatie-alternatieven een selectie te worden gemaakt. De hierbij gevolgde methodiek (bijvoorbeeld een multi-criteria analyse) dient in een bijlage te worden beschreven, waarbij tevens een gevoeligheidsanalyse voor de gehanteerde gewichten van de criteria moet worden gepresenteerd.

Bij de selectie dienen de volgende factoren in beschouwing te worden genomen:

-hydrologische effecten (eerste orde effecten)¹

- * veranderingen in grondwaterstijghoogte en vochthuishouding onverzadigde zone,
- * invloed op de kwel(intensiteit),
- * veranderingen in de ligging van de overgangszone tussen zoet en brak grondwater,
- * klink en krimp van de bodem,
- * veranderingen in de oppervlaktewaterhuishouding.

-Milieu-effecten (hogere orde effecten)

- * (kans op) beïnvloeding (actuele) natuurwaarden,
- * (kans) op beïnvloeding ontwikkelingspotentie natuurwaarden (rekening houdend met autonome ontwikkeling),
- * (kans op) beïnvloeding landschap,
- * (kans op) schade aan cultuurhistorische objecten.

-Kwaliteit van de grondstof

- * kwaliteit van het grondwater,
- * aanwezigheid van (potentiële) verontreinigingsbronnen in grondwaterbeschermingsgebieden² en de mogelijkheden voor effectieve beschermingsmaatregelen,
- * intrinsieke kwetsbaarheid van bodem en grondwater voor verontreiniging.

-Overige factoren

- * landbouwschade (rekening houdend met technische mogelijkheden voor compensatie),
- * opbrengstvermeerdering in landbouw door vermindering wateroverlast,
- * schade aan infrastructuur (wegen, dijken, leidingen) ten gevolge van klink,
- * schade aan gebouwen,
- * kosten voor winning, zuivering, opslag en transport,
- * slibproductie van zuivering.

Aangezien de aard van de hoofdactiviteit voor beide typen grondwaterwaternwinning in principe gelijk is, namelijk het door middel van putten onttrekken van water aan de bodem, kunnen mogelijke lokaties voor oevergrondwater worden vergeleken met de overige lokatie-alternatieven.

1 Het ligt in de rede om voor de voorspelling van deze effecten gebruik te maken van een regionaal numeriek wiskundig grondwatermodel, gebruik makend van de momenteel beschikbare gegevens.

2 Speciale aandacht ware te besteden aan het voorkomen van met afval gedempte sloten, het gebruik van mijnsteen als oeverbescherming, de toepassing van euroklei bij dijkverzwaring, de opvulling van zandwinputten en aan buitendijkse industrievestigingen.

Eén en ander moet leiden tot een rangvolgorde van lokatie-alternatieven, die afhankelijk is van de aan de toegepaste criteria toe te kennen gewichten. In het MER dienen in ieder geval een milieuvriendelijke volgorde en een voorkeursvolgorde van de initiatiefnemers te worden aangegeven.

In het onderdeel van het MER dat gericht is op een MER-plichtige vergunningsaanvraag krachtens de Grondwaterwet, dienen de (milieu-)effecten van zowel de hoogst scorende milieuvriendelijke lokatie als de voorkeurslokatie meer in detail te worden voorspeld.

5.5 Combinatie-winning.

Een combinatie-winning berust op een overdimensionering van twee produktiemethoden en een zodanige bedrijfsvoering, dat de som van beide steeds de gevraagde behoefte van 25 miljoen m³/j dekt. Daardoor bestaat de mogelijkheid om in te spelen op milieu-bedreigende situaties. In extreem droge perioden kan men de diepe grondwaterwinning wat verminderen en overschakelen op een groter aandeel oevergrondwater.

Bij ernstige vervuiling van het rivierwater kan men het omgekeerde doen. In figuur 1 (bijlage 5) is dit schematisch weergegeven: O-max en G-max vormen de maximale produktiemogelijkheden van resp. de oeverfiltraatwinning en de diepe grondwaterwinning. I-a geeft de normale bedrijfssituatie aan, I-b de situatie met een vervuilde rivier, I-c de situatie bij extreem lage grondwaterstanden, I-d dezelfde situatie met extra compensatie van diep grondwater t.b.v. het op peil houden van gevoelige natuurterreinen (zie ook 5.7).

Uiteraard gaat het hier om een voorbeeld; het MER-onderzoek zou moeten uitwijzen wat het te verwachten milieu-rendement is en welke verhoudingen van produktiemiddelen en bedrijfsvoering het meest effectief zijn voor alle belanghebbenden.

5.6 Calamiteiten-alternatief

De uitbreiding van de grondwaterwinning in de Alblasserwaard en de Vijfheerenlanden is mede gebaseerd op het verkleinen van de kwetsbaarheid van de drinkwatervoorziening in de provincie Zuid-Holland indien door calamiteiten oppervlaktewater niet kan worden benut voor drinkwaterbereiding. In dit Calamiteiten-alternatief worden de maximale mogelijkheden van dit gebied met het oog hierop onderzocht. Met de overdimensionering van de produktiemiddelen bestaat ook de mogelijkheid om tijdelijk meer water te produceren.

Sinds vorig jaar (Tsjernobyl en Sandoz) staat het drinkwater-scenario zonder oppervlaktewater in calamiteitssituaties erg in de belangstelling. Het ziet er naar uit, dat dit realiseerbaar is door het aanleggen van strategische voorraden grondwater d.m.v. diep-infiltratie. Die voorraden moeten dan opgebouwd en in stand gehouden worden in normale situaties om direkt beschikbaar te zijn bij grote calamiteiten, waarbij al het oppervlaktewater onbruikbaar is geworden. Omdat de kans op dergelijke calamiteiten klein is, kan de voorraad over een lange periode worden opgebouwd uit overschotten in produktie- en transportmiddelen van de bestaande grondwaterbedrijven en eventueel oppervlaktewaterbedrijven. In figuur 1 (bijlage₃5) is dit aangegeven met II, waarbij het meerdere boven 25 miljoen m³/jaar beschikbaar is voor voorraadvorming elders. De voorraadvorming wordt onderbroken in perioden, dat het mi-

lieu daarvan schade dreigt te ondervinden en ook als de voorraad voldoende is aangevuld. Bij diep-infiltratie hoeft niet speciaal aan de duinen te worden gedacht, maar ook aan brakke of zoute watervoerende pakketten in het polderland, waaruit het brakke water verdrongen kan worden door diep-infiltratie van zoet grondwater.

Water van deze buffervoorraad zou in noodsituaties met de bestaande pijpleiding van de Andelse Maas (Woudrichem) naar Den Haag kunnen worden getransporteerd. De inname van oppervlakte water wordt immers toch stil gelegd.

5.7 Nadere milieu-beschermdende maatregelen

5.7.1 De milieu-effecten die bij de uitvoering van het voornemen kunnen optreden, dienen in het MER beschreven te worden (zie par. 8). Daarbij moet worden nagegaan welke mogelijke maatregelen genomen kunnen worden om nadelige milieu-effecten en schade tegen te gaan of te verminderen, respectievelijk om het milieu te verbeteren. Vooral die effecten die niet of nagenoeg niet-omkeerbaar zijn, verdienen hierbij de aandacht. De afgeleide effecten van de mogelijke maatregelen moeten ook worden beschouwd. Daarbij zal er op gelet moeten worden dat dergelijke maatregelen een milieu-probleem niet doorschuiven van het ene milieu-aspect naar het andere en dat combinaties van milieu-beschermdende maatregelen per saldo een positief resultaat opleveren, in vergelijking met het niet nemen van maatregelen.

5.7.2 In het bijzonder kan worden gedacht aan:
- aanleg van drasse bufferzones (natuurbouw);
- compenserende maatregelen (wateraanvoer t.b.v. peilbeheer en/of infiltratie).

5.7.3 Hoe wordt bij de diverse locatie-alternatieven de kwaliteit van het milieu bewaakt (b.v. door middel van monitoring systemen ten behoeve van grondwaterstanden, grondwaterkwaliteit, ligging maaiveld (o.i.v. zetting) en andere meetbare milieu-eigenschappen)?

5.8 Het alternatief waarbij de beste bestaande mogelijkheden ter bescherming van het milieu worden toegepast

5.8.1 Het alternatief waarbij de beste bestaande mogelijkheden ter bescherming van het milieu worden toegepast dient, volgens artikel 41 j, lid 3 van de wet inzake m.e.r., in ieder geval in het MER te worden beschreven.

Dit zogeheten milieu-vriendelijke alternatief kan worden gezocht in (locatie-) alternatieven voor oeverinfiltratie en/of diepe grondwaterwinning waarbij optimaal rekening wordt gehouden met de diverse in par. 5.4.3 genoemde milieu-criteria en de nadere milieu-beschermdende maatregelen (zie par. 5.7.2.). Dit alternatief zal "al doende" vorm dienen te krijgen.

6. TE NEMEN EN EERDER GENOMEN BESLUITEN

- 6.1 Ten behoeve van welk besluit en voor wie wordt het MER opgesteld? Wat is de status van dat besluit? Wat is de te volgen besluitvormings-procedure en de tijdplanning daarvan?
Welke adviesorganen en -instanties zijn daarbij formeel of informeel betrokken? Het bevoegd gezag zal hierover de initiatiefnemer de nodige informatie moeten verschaffen voor opname in het MER.
- 6.2 Welke terzake doende overheidsbesluiten en openbaar gemaakte beleidsvoornemens oefenen invloed uit of leggen beperkingen op aan het besluit waarvoor het MER wordt opgesteld (dit onder vermelding van de status en de geldigheidsduur van deze besluiten en voornemens)? De volgende beleidsdocumenten en -voornemens c.q. wettelijke normen spelen hierbij ondermeer een rol:
- Wettelijke regels en bepalingen voortvloeiend uit de Wet bodembescherming, Grondwaterwet en Waterleidingwet.
 - VEWIN (tweede) Tien jarenplan.
 - Vastgestelde planologische kernbeslissingen; de relevante structuurschetsen en structuurschema's, waaronder de Structuurschema's: Drink- en industriewatervoorziening, Natuur- en Landschapsbehoud, Landinrichting, Openluchtrecreatie en de Structuurschets Landelijke gebieden.
 - Relevante meerjarenprogramma's (IMP milieubeheer en overige meerjarenprogramma's op milieuhygiënisch gebied, het volgordeschema landinrichting, meerjarenplan Bosbouw).
 - Relevante sectorplannen en gebiedsaanwijzingen (landinrichtingsplannen, beheersplannen op grond van de beschikking Beheersovereenkomsten, aangewezen gebieden en elementen op grond van de natuurbeschermingswet, aangewezen Stads- en dorpsgezichten op grond van de Monumentenwet, bodembeschermingsgebieden en grondwaterbeschermingsgebieden
 - Provinciale plannen: Grondwaterplan Zuid-Holland (november 1986), Nota lange termijn beleid voor de drink- en industriewatervoorziening in Zuid-Holland (november 1985), Streekplannen, Milieubeleidsplannen, etc.
 - Bestemmingsplannen;
- 6.3 Welke andere besluiten zullen later nog genomen moeten worden teneinde het project ten uitvoer te kunnen brengen? Hierbij kan gedacht worden aan wijziging van planologische kernbeslissingen c.q. van streekplannen bestemmingsplannen, aanpassingen van landinrichtingsplannen c.q. beheersplannen dan wel aanwijzingen ex natuurbeschermingswet, verlening van vergunningen (bouw- en aanlegvergunningen), etc.

7. BESTAANDE TOESTAND VAN HET MILIEU EN DE TE VERWACHTEN ONTWIKKELING VAN DAT MILIEU
- 7.1 Het studiegebied is in de startnotitie en de daarbij gevoegde kaart globaal aangegeven, inclusief de noord-oever van de Lek. Het is van belang de inventarisatie van het studiegebied en het verder studiemateriaal op een zo gedetailleerd mogelijke schaal te presenteren. Voor het globale locatieonderzoek zal gebruik gemaakt moeten worden van geologische-, bodem- en grondwaterkaarten (schaal 1 : 50.000), van overig uitgevoerd onderzoek en van de provinciale vegetatiekartering, vogelinventarisaties, e.d. Dit moet uitmonden in een beschrijving van het hydrologische systeem voor zover van belang is te achten voor de effecten van grondwaterwinning, waarbij met name ook de relaties tussen de grondwaterstromingen, grondgebruik en vegetatie duidelijk worden gemaakt. Deze beschrijving zou bij voorkeur ondersteund moeten worden met meetgegevens (van o.a. pH, EGV, Cl en Ca in het grondwater) teneinde een beter beeld te verkrijgen van de verspreiding van kwel. Voor het specifieke locatieonderzoek kan de schaal gedetailleerder zijn (1 : 10.000 en 1 : 25.000). De hydrologische systeembeschrijving dient voor dit schaalniveau ook gedetailleerd te worden.
- 7.2 De bestaande toestand van het milieu in het studiegebied dient in het MER te worden beschreven voor zover van belang voor de voorspelling en vergelijking van de gevolgen voor het milieu van de alternatieven en varianten. Het gaat vooral om de aspecten bodem, grondwater (m.n. peil, kwaliteit en stroming), oppervlakte water, flora en vegetatie en fauna (m.n. water-, moeras- en weidevogels).
- 7.3 Bij de beschrijving van de aspecten van de bestaande toestand van het milieu met betrekking tot de flora, fauna, vegetaties en ecosystemen dienen tevens de basisvoorwaarden voor het voortbestaan ervan te worden geïdentificeerd. Dit kan vergemakkelijkt worden als van bestaande vegetatieopnamen (b.v. van de PPD) bijbehorende meetgegevens verzameld worden van bodem en grondwater of als bij bestaande grondwaterbuizen de bijbehorende gegevens van de soortensamenstelling van de vegetatie nader geanalyseerd worden.
- 7.4 Waar gebieden buiten het studiegebied belangrijke relaties hebben met het directe beïnvloedingsgebied zouden deze gebieden waar nodig ook in de studie moeten worden betrokken. Dit geldt bijvoorbeeld voor de hydrologische en ecologische relaties (b.v. fourageer- en rustgebieden van vogels, zomer- en winterbiotopen van amfibieën). In het algemeen geldt dat voor elk aspect het studiegebied zo groot zou moeten zijn als de effecten reiken.
- 7.5 Op welke wijze wordt er rekening gehouden met effecten van andere voltooide, lopende of binnenkort te starten activiteiten, zoals wegaanleg, dijkverzwaring, industrie-, stads- en dorpsuitbreiding, vuilstort, bodemverontreinigingslocaties, landinrichting, waterhuishoudkundige aanpassingen (doorspoelsystemen en slootbeheer), tuinbouwontwikkeling, landbouwemissies, bosaanleg en toeristische/recreatieve ontwikkelingen, die kunnen worden beschouwd te behoren tot de autonome ontwikkeling van het studiegebied?

8. BESCHRIJVING VAN DE GEVOLGEN VOOR HET MILIEU

8.1 Algemeen

- 8.1.1 Bij de beschrijving van de gevolgen voor het milieu dient aangegeven te worden in hoeverre zij tijdelijk of permanent van aard kunnen zijn of zelfs pas op langere termijn geleidelijk waarneembaar kunnen worden. Ook dient onderscheid te worden gemaakt naar het optreden van effecten tijdens de aanleg van putten, leidingen, pompstation en bijbehorende hulpvoorzieningen, alsook de eventuele afbraak daarvan (b.v. van wegen) en tijdens het gebruik van de installaties.
- 8.1.2 De te verwachten gevolgen voor het milieu moeten indien mogelijk in hun onderlinge samenhang worden beschouwd. Ook de mogelijke positieve effecten dienen hierbij te worden aangegeven (zie b.v. 8.5.3).
- 8.1.3 De gevolgen voor het milieu zullen zo mogelijk en bij voorkeur in absolute zin moeten worden beschreven. Dit is van belang voor een zo kwantitatief mogelijke vergelijking van de alternatieven (par. 9). Het geldt met name voor die milieu-aspecten, die met prioriteit behandeld behoren te worden (zie par. 7.2 en 8.2.1 van het onderhavige advies).
- 8.1.4 Welke methoden en modellen worden in het MER gebruikt bij het maken van voorspellingen (modelspecificaties) en waarom? Wat is de mate van betrouwbaarheid die aan deze methoden en modellen kan worden toegekend? Wat is de nauwkeurigheid en betrouwbaarheid van de basisgegevens? Welke variatie in de voorspellingsresultaten kan verwacht worden als gevolg van de onzekerheden en onnauwkeurigheden in de methoden en basisgegevens? Bij onzekerheid over het optreden en de omvang van effecten moet worden uitgegaan van de voor het milieu slechtst denkbare situatie. Ten aanzien van het in deze fase uit te voeren effectvoorspellingsonderzoek wordt aangeraden om de volgende literatuur te raadplegen:
- Cogrowa, 1983. Aanbevelingen voor het geohydrologisch onderzoek ter onderbouwing van vergunningsaanvragen voor grondwateronttrekking.
 - Cogrowa, 1984. Landbouwkundige aspecten van grondwateronttrekking.
 - Cogrowa, 1987. Ecologische aspecten van grondwateronttrekking.
 - Secretariaat Technische Commissie Grondwaterbeheer (TCGB), 1987. Ontwikkelingen omtrent de methode van natuureffectbeschrijving in de TCGB-rapporten.
 - Clausman, P.H.M.A. en W. van Wijngarden, 1984. Verspreiding en ecologie van wilde planten in Zuid-Holland. Deelrapport 1a, waarderingsparameters. PPD Zuid-Holland.
 - Barendregt, A, M.J. Wassen, J.T. de Smidt en F. Lippe, 1986 Ingreep effectvoorspelling voor waterbeheer 3(1): 41-55.
 - (-), 1987. Effectvoorspelling. Deel IV Bodem. Reeks Milieueffectrapportage, nr.22, VROM/L&V.
 - (-), 1987. Effectvoorspelling. Deel V Planten, Dieren en Ecosystemen. Reeks Milieu-effectrapportage, nr.23, VROM/L&V.
- Het ware gewenst dat tenminste bij de effectvoorspelling van geselecteerde alternatieven gebruik wordt gemaakt van een geformaliseerde voorspellingsmethode als WAFLO of ICHORS. De genoemde twee modellen zijn voor dit studiegebied echter niet direct bruikbaar. Daarom zou,

indien mogelijk, een extra inspanning geleverd moeten worden om de modellen te calibreren voor het studiegebied, eventueel in samenwerking met de ontwerpers van de modellen.

8.2 Mate van detail bij de gevolgen per milieu-aspect

8.2.1 Speciale aandacht bij de beschrijving van de gevolgen moet worden besteed aan milieu-gevolgen die (nagenoeg) onomkeerbaar zijn.

8.2.2 Alleen als belangrijke verschillen tussen de alternatieven worden verwacht, moeten de effecten per afzonderlijk alternatief worden beschreven. Bij geringe verschillen kan worden volstaan met een aanduiding daarvan.

8.2.3 Die effecten die pas in het kader van de uitvoeringsfase kunnen worden gelocaliseerd en gekwantificeerd, dienen in het MER te worden gesignaleerd. Bij die effecten kan met een globale behandeling worden volstaan en verwezen worden naar bestaande leemten in kennis (par.10).

8.3 Geomorfologie, bodem en grondwater

8.3.1 Welke natuurlijke landschapsvormen en bijbehorende bodemtypen zullen door de realisering van de verschillende locatie-alternatieven verdwijnen en/of worden aangetast?

8.3.2 Wat zullen de gevolgen zijn van de uitbreiding van de grondwaterwinning op nieuwe locaties en het stop zetten van bestaande winning op (wijziging van) grondwaterstanden en stijghoogten, drainage, bemalingen etc.? Deze gevolgen dienen te worden gezien voor zomer- en wintersituaties. Daarbij dient aandacht te worden besteed aan de wijzigingen van de grondwaterstanden en stijghoogten - ook buiten het gebied van de ingreep - en de daarmee samenhangende veranderingen in het grondwaterstromingsstelsel, zoals kwel, inzijing, verandering van de grondwaterstroming naar richting en grootte, en vervolgens aan de gevolgen daarvan voor:

- de kwaliteit van grondwater;
- oxidatie en krimp in daarvoor gevoelige bodems;
- (vnl. grondwaterafhankelijke) vegetaties en (weide-, moeras- en water-) vogelpopulaties in natuurterreinen en landbouwgebieden; (zie 8.5)
- sloot- en bermvegetaties; (zie 8.5)
- zetting en de daaruit voortvloeiende schade aan gebouwen, terreinen, infrastructurele werken m.n. rivierdijken en leidingen, monumenten en archeologische objecten; (zie 8.6)
- bestaande en andere voorziene grondwateronttrekkingen;
- verplaatsing van schadelijke stoffen in het grondwater ook i.v.m. de kwaliteit van het drinkwater;
- landbouwschade;

8.3.3 Bij de beantwoording van de hiervoor gestelde vragen dient tevens aangegeven te worden welke studies in verband daarmee zijn of worden verricht.

8.4 Oppervlaktewater

- 8.4.1 Zal de voorgenomen activiteit of alternatieven daarvoor tot gevolg hebben dat er aanvullende waterhuishoudkundige maatregelen nodig zijn voor het handhaven van het gewenste peilbeheer? Welke gevolgen heeft dit voor het oppervlaktewaterstelsel, de kwaliteit van het oppervlaktewater en de kwaliteit van de waterbodem, mede gelet op de afname van kwel?

8.5 Flora, vegetatie, fauna en natuurgebieden

- 8.5.1 Welke gebieden van ecologische betekenis met waardevolle vegetatie, broedvogels en overige fauna zullen door de voorgenomen activiteit of alternatieven daarvoor worden verstoord? Welke soorten zullen daarbij verdwijnen? Bijzondere aandacht hierbij verdienen de gebiedscategorieën van het Rijksbeleid, zoals genoemd in het Structuurschema Natuur-en Landschapsbehoud en de Relatienota, doch de beschrijving van de gevolgen van de voorgenomen activiteit en alternatieven dient hiertoe (zeker) niet te worden beperkt. Hierbij wordt er nog op gewezen dat de Vijfheerenlanden zijn aangeduid als 'Grote Landschappelijke Eenheid' (GLE). (zie tevens reactie 7, bijlage 4, van de Directeur Landbouw, Natuur en Openlucht recreatie in de provincie Zuid-Holland).
- 8.5.2 Welke ecologische relaties worden door de voorgenomen activiteit of alternatieven daarvoor beïnvloed of verstoord, zoals de functie van graslanden als voedselgebied voor pleisterende vogelsoorten en als broedgebied van weidevogels, etc.?
- 8.5.3 Zijn er ook positieve effecten voor de natuur te vermelden als gevolg van de voorgenomen activiteit of alternatieven daarvan?

8.6 Landschap, archeologische en cultuurhistorische objecten

- 8.6.1 Op welke wijze zal de voorgenomen activiteit of alternatieven daarvan ingepast kunnen worden in het bestaande landschap? Zal dit mogelijk kunnen zijn zonder of met zo min mogelijk verstoring van de samenhang tussen de verschillende typische landschapsvormen daarbinnen (zie ook par. 8.3) met de hun kenmerkende ontstaanswijze, bewoningsgeschiedenis en vormen van grondgebruik?
- 8.6.2 Welke cultuurhistorische vindplaatsen, objecten en structuren lopen gevaar van verstoring en aantasting door de voorgenomen activiteit of alternatieven daarvan? Kan dit worden vermeden?
- 8.6.3. Het verdient aanbeveling de ruimtelijke effecten van de verschillende locaties en alternatieven in beeld te brengen met behulp van kaarten, tekeningen, luchtfoto's of fotomontages.

8.7 Volksgezondheid

Wat is de kwaliteit van de grondstof en op welke wijze wordt deze be-waakt/beschermd?

8.8 Indirecte gevolgen en gevolgen van secundaire activiteiten

- 8.8.1 Welke afgeleide activiteiten kunnen waar worden verwacht? Worden door de voorgenomen activiteit eerder ontwikkelde plannen ter verbetering van het milieu in het studie-gebied in slechte zin doorkruist? (zie ook 7.5)
- 8.8.2 Zullen er cumulatieve of synergetische effecten kunnen optreden in relatie met cultuurtechnische ingrepen zoals landinrichtingsprojecten (zie 7.5)?

9. VERGELIJKING VAN DE ALTERNATIEVEN

- 9.1 De verschillende alternatieven moeten -althans met betrekking tot de milieu-gevolgen - worden vergeleken met de ontwikkeling van de bestaande toestand van het milieu zonder uitvoering van de activiteit (autonome ontwikkeling) als referentiekader (zie punt 5.3.3 van dit advies). Kan voor de alternatieven een voorkeursvolgorde worden aangegeven per milieu-aspect? De vergelijking zal zoveel mogelijk kwantitatief onderbouwd dienen te worden.
- 9.2 Welke gangbare milieu-kwaliteitseisen, streefwaarden en doelstellingen van het milieubeleid zijn daarbij beschouwd?
- 9.3 In welke mate denkt de initiatiefnemer zijn doelstelling te zullen en kunnen verwezenlijken bij elk van de alternatieven? (zie ook par. 4). De doelen zullen daarom ook zoveel mogelijk gekwantificeerd moeten worden.
- 9.4 Bij de vergelijking van de alternatieven kunnen de kostenaspecten worden betrokken. Dit is in het kader van m.e.r. niet verplicht, maar is wel van belang bij de besluitvormingsprocedure van de vergunningverlening ex Grondwaterwet. Gedoeld wordt dan ondermeer op schade aan gebouwen en aan de land- en tuinbouw.

10. OVERZICHT VAN LEEMTEN IN KENNIS EN INFORMATIE

- 10.1 Welke leemten in kennis en informatie zullen blijven bestaan en welke betekenis mag daaraan worden gehecht voor de besluitvorming? Waarom zijn deze leemten blijven bestaan en van welke aard zijn zij (onzekerheden en nauwkeurigheden in de voorspellingsmethoden en/of in de gebruikte gegevens; andere kwalitatieve en kwantitatieve onzekerheden met betrekking tot de milieu-gevolgen op korte en langere termijn; gebrek aan bruikbare voorspellingsmethoden)? Te denken valt hierbij onder andere aan de milieu-effecten van de aanlegfase, waarover pas op ontwerp- cq bestek-niveau nadere detaillering mogelijk is (zie 5.1.1).
- 10.2 De vastgestelde leemten in kennis en informatie kunnen worden gezien als onderwerpen van voortgaande studie. Zij behoren te worden betrokken bij een in concept op te stellen evaluatieprogramma in hoofdlijnen van de werkelijke optredende gevolgen voor het milieu (zie ook punt 5.6.3 van dit advies). Deze nazorg, die een onderdeel vormt van m.e.r. kan ook betrekking hebben op de effectiviteit van de getroffen voorzieningen en de milieu-beschermende maatregelen. Het MER kan al een idee geven wie het evaluatie-programma zal gaan opzetten en gaan uitvoeren, wat en hoe zal worden gemeten (b.v. meetnet) en dat zal worden gereageerd als bepaalde verifiëerbare milieu-specificaties, die gevolgd worden met behulp van "monitoring", zouden worden overschreden.

11. SAMENVATTING VAN HET MER

- 11.1 In de samenvatting van het MER zal kort en overzichtelijk de kern van de hoofdtekst van het MER moeten worden weergegeven. Wat betreft de onderlinge vergelijking van de alternatieven kan dit b.v. gebeuren met behulp van tabellen, figuren en kaarten.

BIJLAGEN BIJ HET ADVIES VOOR RICHTLIJNEN MILIEU-EFFECTRAPPORT
GRONDWATERWINNING ALBLASSERWAARD EN VIJFHEERENLANDEN

(BIJLAGEN 1 TOT EN MET 5)

PROVINCIE ZUID-HOLLAND

INSPRAAK UITBREIDING GRONDWATERWINNING IN ALBLASSERWAARD EN VIJFHEERENLANDEN

Het drinkwaterleidingbedrijf De Alblasserwaard en Vijfheerenlanden is van plan de mogelijkheden voor het winnen van grondwater uit te breiden. Hiertoe wil het bedrijf lokaties onderzoeken in de Vijfheerenlanden en langs de zuidelijke Lekoever van de Alblasserwaard.

Dit onderzoek vloeit voort uit het provinciale lange termijnbeleid drink- en industrie-watervoorziening (november 1985) en het provinciale grondwaterplan (november 1986).

Het op verschillende lokaties te verrichten onderzoek zal vervolgens uitmonden in aanvragen om vergunningen ingevolge de Grondwaterwet.

Voordat het waterleidingbedrijf deze vergunningen kan aanvragen, zal eerst duidelijk moeten zijn welke gevolgen dit heeft voor het milieu. Een milieu-effectrapportage zal dit duidelijk maken.

Procedure

Gedeputeerde staten van Zuid-Holland zullen richtlijnen opstellen waaraan dit milieu-effectrapport moet voldoen.

Zowel betrokkenen, als niet-betrokkenen kunnen hierover op- en aanmerkingen maken. Het college van GS zal bij het opstellen van de richtlijnen hiermee rekening houden.

Inzage

Het voornemen van het drinkwaterleidingbedrijf staat in een "startnotitie". Deze kunt u van 31 augustus 1987 tot en met 30 september 1987 inzien bij de secretarie van de gemeenten Vianen, Zederik, Leerdam, Liesveld, Nieuw-Lekkerland, Giessenlanden, Gorinchem en Graafstroom. Ook is de notitie ter inzage gelegd in de bibliotheek van het Provinciehuis, Koningskade 1 te 's-Gravenhage.

Opmerkingen

Op- en aanmerkingen die van belang kunnen zijn, kunt u tot en met 30 september 1987 schriftelijk indienen bij het College van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland, Postbus 90602, 2509 LP 's-Gravenhage. Persoonlijke gegevens worden niet bekendgemaakt, als u daar in een aparte brief om verzoekt.

Nadere informatie

Meer informatie over de procedure kunt u krijgen bij de heren J. Halbersma of L.A. Hartholt, (070) 11 72 06/11 65 82.

Provincie Zuid-Holland

Provinciehuis
Koningskade 1
2596 AA 's-Gravenhage
Postbus 90602
2509 LP 's-Gravenhage
Telefoon (070) 116611
Telex 31088 cdkzh nl

De Commissie voor de
milieu-effectrapportage
Postbus 2345
3500 GH UTRECHT

Commissie milieu-effectrapportage	
Ingekomen:	26 AUG. 1987
Nr.:	1718-87
Dossier:	154-11

Gedeputeerde staten

Afdeling: Algemeen beleid en Coördinatie
Doorkiesnummer: 116582
Onderwerp: M.e.r./Grondwaterwet.
Onderzoek naar locaties ten
behoefte van drinkwatervoor-
ziening in de Alblasserwaard
en de Vijfheerenlanden.

Ons kenmerk: 210299/1
Uw kenmerk: -

Bijlagen: 1

's-Gravenhage,

24.10.87

Bijgaand doen wij u toekomen de startnotitie van de Drinkwater-
leiding "De Alblasserwaard en de Vijfheerenlanden" waarin kennis
wordt gegeven van het voornemen om ten behoeve van de openbare
drinkwatervoorziening onderzoek te verrichten naar locaties in de
Alblasserwaard en Vijfheerenlanden waar grondwater kan worden
gewonnen. Het op verschillende locaties te verrichten onderzoek zal
vervolgens uitmonden in aanvragen om vergunning ingevolge de
Grondwaterwet.

Op de besluiten inzake de onttrekkingsvergunningen is de in de Wet
algemene bepalingen milieuhygiëne opgenomen regeling inzake
milieu-effectrapportage van toepassing.

In dat verband is thans aan de orde het inwinnen van adviezen over
de op te stellen richtlijnen voor de inhoud van het milieu-effect-
rapport.

Gaarne zien wij het advies van uw commissie over het onderhavige on-
derwerp tegemoet.

Gedeputeerde staten van Zuid-Holland,
griffier, voorzitter,

J. P. HOFMANN

S. PATIJN

Bij uw antwoord datum en kenmerk van deze brief vermelden.

Het provinciehuis is met het openbaar vervoer bereikbaar via de tramlijnen 1 en 9 en de buslijnen 18, 65, 88 en 90
en ligt op ruim tien minuten lopen van het station Den Haag Centraal.

BIJLAGE 3

SAMENSTELLING VAN DE WERKGROEP VAN
DE COMMISSIE VOOR DE MILIEU-EFFECTRAPPORTAGE

De werkgroep van de Commissie voor de milieu-effectrapportage welke het onderhavige advies voor richtlijnen voor de inhoud van het milieu-effectrapportage inzake de grondwaterwinning in de Alblasserwaard en de Vijfheerenlanden heeft opgesteld, staat onder voorzitterschap van dr. H. Cohen.

In de werkgroep hebben zitting:

- Ir. W. Cramer, wonende te Woubrugge
- Ir. H. Vaessen, wonende te Zevenaar (adviseur)
- Prof. mr. J. Wessel, wonende te Noordwijk
- Drs. J. Wiertz, wonende te Houten

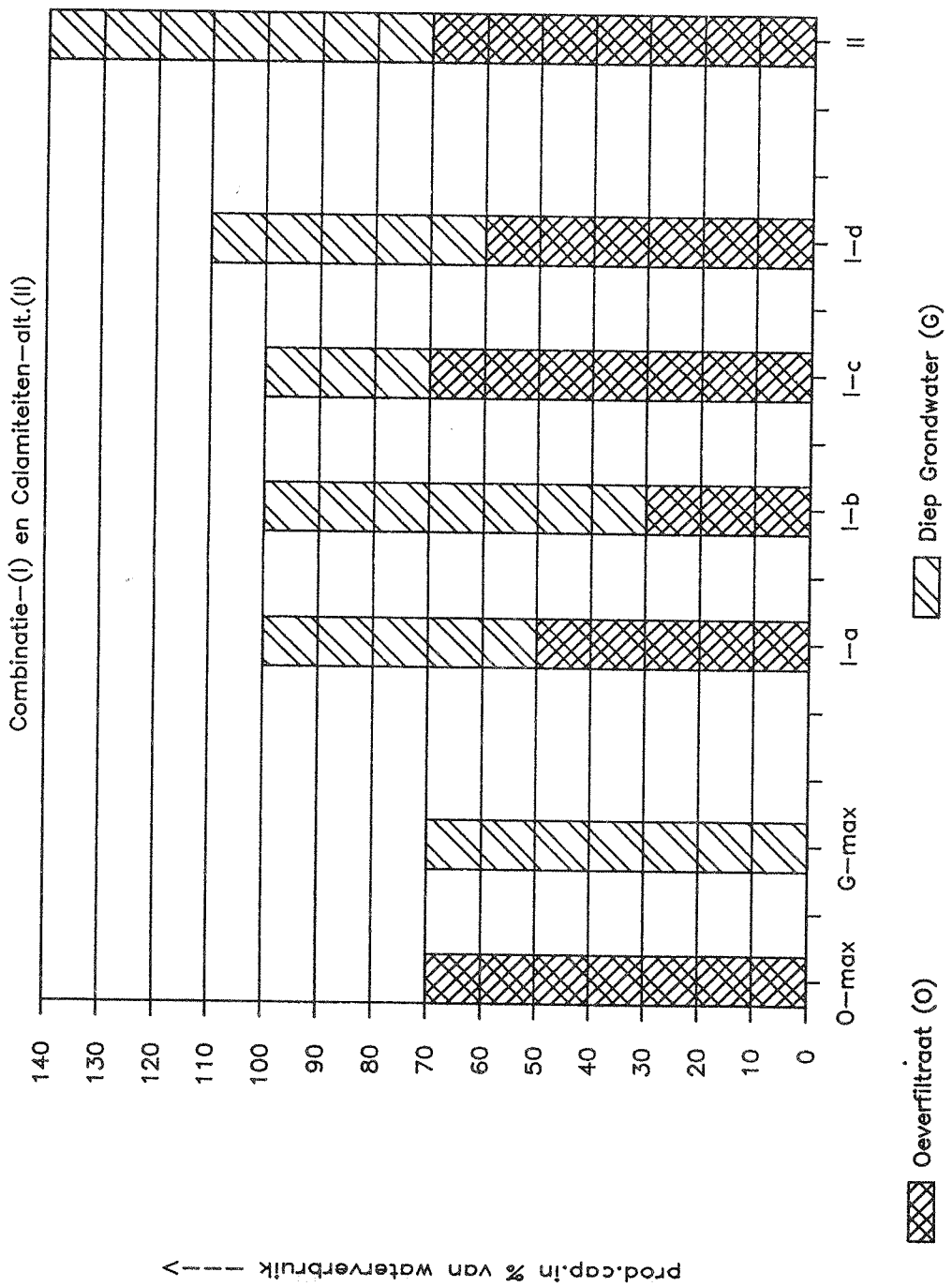
Drs. H. Huisman treedt op als secretaris van de werkgroep.

BIJLAGE 4

LIJST VAN REACTIES MET BETREKKING TOT DE STARTNOTITE TEN BEHOEVE VAN DE MILIEU-EFFECTRAPPORTAGE GRONDWATERWINNING ALBLASSERWAARD EN VIJFHEERENLANDEN

nr.	Datum	Persoon of Instantie	Reg.nr. prov. Z-H	Datum van ontvangst Cie m.e.r.
1	21-09-87	Gemeente Nieuw-Lekkerland	210362	19-10-87
2	23-09-87	Hoogheemraadschap van de Alblasserwaard en de Vijfheerenlanden, te Gorinchem		19-10-87
3	01-10-87	Provinciale Raad voor het Milieubeheer, te 's-Gravenhage		19-10-87
4	01-10-87	Stichting Natuur en Milieu te Utrecht	221748	19-10-87
5	02-10-87	Provinciale Commissie voor het Waterbeheer Zuid-Holland, te 's-Gravenhage		19-10-87
6	02-10-87	N.V. Nederlandse Gasunie, te Groningen	221756	19-10-87
7	02-10-87	Directeur Landbouw, Natuur en Openluchtrecreatie in de provincie Zuid-Holland te 's-Gravenhage	221758	19-10-87

fig.1. ALTERNATIEVEN MER A&V

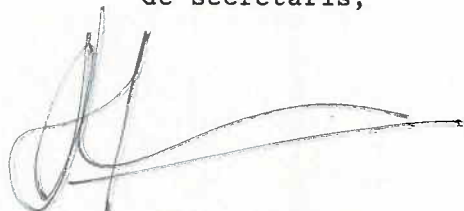

ADVIES VOOR RICHTLIJNEN MILIEU-EFFECTRAPPORT
GRONDWATERWINNING ABLASSERWAARD/VIJFHEERENLANDEN

Advies op grond van artikel 41 n, eerste lid van de Wet van 23 april 1986 tot uitbreiding van de wet algemene bepalingen milieuhygiëne (Regelen met betrekking tot milieu-effectrapportage) inzake de richtlijnen voor de inhoud van het milieu-effectrapport ten behoeve van het onderzoek naar locatie(s), diepte, omvang en fasering van een mogelijke uitbreiding van de grondwaterwinning in de Ablasserwaard/Vijfheerenlanden en de besluitvorming over een onttrekkingsvergunning ex Grondwaterwet.

Uitgebracht aan Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland door een werkgroep van de Commissie voor de milieu-effectrapportage.

de secretaris,

drs. H. Huisman

de voorzitter,

dr. H. Cohen

Utrecht, 30 oktober 1987

BIJLAGEN BIJ HET ADVIES VOOR RICHTLIJNEN MILIEU-EFFECTRAPPORT
GRONDWATERWINNING ALBLASSERWAARD EN VIJFHEERENLANDEN

(BIJLAGEN 1 TOT EN MET 5)

PROVINCIE ZUID-HOLLAND

INSPRAAK UITBREIDING GRONDWATERWINNING IN ALBLASSERWAARD EN VIJFHEERENLANDEN

Het drinkwaterleidingbedrijf De Alblasserwaard en Vijfheerenlanden is van plan de mogelijkheden voor het winnen van grondwater uit te breiden. Hiertoe wil het bedrijf lokaties onderzoeken in de Vijfheerenlanden en langs de zuidelijke Lekoever van de Alblasserwaard.

Dit onderzoek vloeit voort uit het provinciale lange termijnbeleid drink- en industrie-watervoorziening (november 1985) en het provinciale grondwaterplan (november 1986).

Het op verschillende lokaties te verrichten onderzoek zal vervolgens uitmonden in aanvragen om vergunningen ingevolge de Grondwaterwet.

Voordat het waterleidingbedrijf deze vergunningen kan aanvragen, zal eerst duidelijk moeten zijn welke gevolgen dit heeft voor het milieu. Een milieu-effectrapportage zal dit duidelijk maken.

Procedure

Gedeputeerde staten van Zuid-Holland zullen richtlijnen opstellen waaraan dit milieu-effectrapport moet voldoen.

Zowel betrokkenen, als niet-betrokkenen kunnen hierover op- en aanmerkingen maken. Het college van GS zal bij het opstellen van de richtlijnen hiermee rekening houden.

Inzage

Het voornemen van het drinkwaterleidingbedrijf staat in een "startnotitie". Deze kunt u van 31 augustus 1987 tot en met 30 september 1987 inzien bij de secretarie van de gemeenten Vianen, Zederik, Leerdam, Liesveld, Nieuw-Lekkerland, Giessenlanden, Gorinchem en Graafstroom. Ook is de notitie ter inzage gelegd in de bibliotheek van het Provinciehuis, Koningskade 1 te 's-Gravenhage.

Opmerkingen

Op- en aanmerkingen die van belang kunnen zijn, kunt u tot en met 30 september 1987 schriftelijk indienen bij het College van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland, Postbus 90602, 2509 LP 's-Gravenhage. Persoonlijke gegevens worden niet bekendgemaakt, als u daar in een aparte brief om verzoekt.

Nadere informatie

Meer informatie over de procedure kunt u krijgen bij de heren J. Halbersma of L.A. Hartholt, (070) 11 72 06/11 65 82.

Provincie Zuid-Holland

Provinciehuis
 Koningskade 1
 2596 AA 's-Gravenhage
 Postbus 90602
 2509 LP 's-Gravenhage
 Telefoon (070) 116611
 Telex 31088 cdkzh nl

Commissie milieu-effectrapportage	
Ingekomen:	26 AUG. 1987
Nr.:	718-87
Dossier:	154-11

De Commissie voor de
 milieu-effectrapportage
 Postbus 2345
 3500 GH UTRECHT

Gedeputeerde staten

Afdeling: Algemeen beleid en Coördinatie
 Doorkiesnummer: 116582
 Onderwerp: M.e.r./Grondwaterwet.
 Onderzoek naar locaties ten
 behoeve van drinkwatervoor-
 ziening in de Alblasserwaard
 en de Vijfheerenlanden.

Ons kenmerk: 210299/1
 Uw kenmerk: -

Bijlagen: 1

's-Gravenhage,

Bijgaand doen wij u toekomen de startnotitie van de Drinkwater-
 leiding "De Alblasserwaard en de Vijfheerenlanden" waarin kennis
 wordt gegeven van het voornemen om ten behoeve van de openbare
 drinkwatervoorziening onderzoek te verrichten naar locaties in de
 Alblasserwaard en Vijfheerenlanden waar grondwater kan worden
 gewonnen. Het op verschillende locaties te verrichten onderzoek zal
 vervolgens uitmonden in aanvragen om vergunning ingevolge de
 Grondwaterwet.
 Op de besluiten inzake de onttrekkingsvergunningen is de in de Wet
 algemene bepalingen milieuhygiëne opgenomen regeling inzake
 milieu-effectrapportage van toepassing.

In dat verband is thans aan de orde het inwinnen van adviezen over
 de op te stellen richtlijnen voor de inhoud van het milieu-effect-
 rapport.

Gaarne zien wij het advies van uw commissie over het onderhavige on-
 derwerp tegemoet.

Gedeputeerde staten van Zuid-Holland,
 griffier, voorzitter,

J. P. HOFMAN

S. FATIJN

Bij uw antwoord datum en kenmerk van deze brief vermelden.

Het provinciehuis is met het openbaar vervoer bereikbaar via de tramlijnen 1 en 9 en de buslijnen 18, 65, 88 en 90
 en ligt op ruim tien minuten lopen van het station Den Haag Centraal.

BIJLAGE 3

SAMENSTELLING VAN DE WERKGROEP VAN
DE COMMISSIE VOOR DE MILIEU-EFFECTRAPPORTAGE

De werkgroep van de Commissie voor de milieu-effectrapportage welke het onderhavige advies voor richtlijnen voor de inhoud van het milieu-effectrapportage inzake de grondwaterwinning in de Alblasserwaard en de Vijfheerenlanden heeft opgesteld, staat onder voorzitterschap van dr. H. Cohen.

In de werkgroep hebben zitting:

- Ir. W. Cramer, wonende te Woubrugge
- Ir. H. Vaessen, wonende te Zevenaar (adviseur)
- Prof. mr. J. Wessel, wonende te Noordwijk
- Drs. J. Wiertz, wonende te Houten

Drs. H. Huisman treedt op als secretaris van de werkgroep.

BIJLAGE 4

LIJST VAN REACTIES MET BETREKKING TOT DE STARTNOTITE TEN BEHOEVE VAN DE MILIEU-EFFECTRAPPORTAGE GRONDWATERWINNING ALBLASSERWAARD EN VIJFHEERENLANDEN

nr.	Datum	Persoon of Instantie	Reg.nr. prov. Z-H	Datum van ontvangst Cie m.e.r.
1	21-09-87	Gemeente Nieuw-Lekkerland	210362	19-10-87
2	23-09-87	Hoogheemraadschap van de Alblasser- waard en de Vijfheerenlanden, te Gorinchem		19-10-87
3	01-10-87	Provinciale Raad voor het Milieu- beheer, te 's-Gravenhage		19-10-87
4	01-10-87	Stichting Natuur en Milieu te Utrecht	221748	19-10-87
5	02-10-87	Provinciale Commissie voor het Water- beheer Zuid-Holland, te 's-Gravenhage		19-10-87
6	02-10-87	N.V. Nederlandse Gasunie, te Groningen	221756	19-10-87
7	02-10-87	Directeur Landbouw, Natuur en Open- luchtrecreatie in de provincie Zuid- Holland te 's-Gravenhage	221758	19-10-87

fig.1. ALTERNATIEVEN MER A&V

